

## רבינו חננאל

אכלה סמדר ר' חייאל  
אומר רואן אותן כאלו קן  
רעבים עומדות ליבצר,  
ותחכמים אומ' רואן אותה  
כמה יתנה פיה ויכסה ויהי  
יפה. וואו קאנטי בששים,  
אלא על כדורחך בששים,  
עצמו נמי  
בששים. **ששכלה דלביב**  
**נפגים ויחוריו תאני.** פ' אלו  
לביב הפהרים שולחן  
בשרוש האילן. וי"א לב  
**האנא, איבא מפי חורש**  
**נפגא.** וי"א מפי חורש  
האנא. פ' אלו חורש  
סמדרו זה נשאר בגפן עד  
שנפגם יבשה ליבבה חר  
מכחש בגפן. ורענן  
לחלוחית העץ... ונעשוי  
כשאלו סמדר נשאר כן  
ותען בקמקומו. אחד אומר  
שפותחין לניקן מן... לו.  
...החשש שזה  
מכחש נפגו. ואינו מבורר  
איהו מן את לית... ש  
שפען... אונס אתי מן שלם  
צער מפני שסופה  
לנצער... תנא תניא ר' אבהו  
ויסוי אתי מן שלם דמי  
ו[ולדת]... השכר שהיה  
נזון מלידתה מן... כן  
עוד אומר נבי מונותי. פ'  
בימי ירדהה שטעמים  
כחולה [ו]צרכה שטעמים  
שוי וטובים ומתוקים.  
אמר קטינא דאדעא. פ'  
שדות קטנה. והלפתא  
מכותה דרב פפא ודרב  
הונא בריה דרב יהושע  
בריקלא אמר, שהיה  
קל וכחש ששמן אותו  
אחד שהיה שיש ששה  
דקלים כמה שיה, והוא  
שוכנעקץ אחד מהם  
ותנארו חמשים ותשעה  
דקלים כמה שיה, והוא  
שיש בניהם שלם  
והלפתא הדיקין. ויהיה  
גלותא בריקלא  
פרסאה, דאמרין לעיל  
היה גברא דקל קטבא  
מחבירה. אתא לקמיה  
דגלותא, אמר לי  
היהו דילין חווי לו ללתא  
ולתלת בקיעה חור קימי  
והווי שן מאה וחוי. וזל הב  
היה תלתין וולתא ותלתא  
ורדקא פריסאה  
אחשוב מאד עבירי  
כוותיה ותישום בפני  
עצמא, אבל ההוא קטבא  
אמאמה חווי ולפיכך נדיה  
והא שר נחמן בשריפא, והוא  
מאן דקל כופיה דחבירה,  
הדיניו בוסר, דכופרא  
ובוסר בתמימי  
עבניבוס, אם קן שמימיני  
ליה בששים עד הקרקע  
והכל בכלל, שהיו עני  
קטבא בפירותיה חקוני  
קטבא שבחש שלאחר זמן.  
והקטב שיימיני בששים  
עד הקרקע כר אלעזר  
דעירי כרשומאל. ור' פסס  
ר"ח זצ"ל.

**סמדר. ענבים דקין בהתחלתן לאחר יפה. הקרקע לימכר כשהיא סמדר ולגב קרקע: בזמן שאלה לולבי גפנים הגפנים ויכר ועדיין לא פרח להיות וכן יחור בתאנים: אבל אלה פגים.**

בזמנה או בזמר בעגנים שהן כפול  
הלבן והוו כפירות גמורים רואין  
אחות כו' לנזקין מן העיניים. אותה  
שומא ששמו ז"ד מאה או מאתים  
יגבה קרקע במאה או במאתים  
העידים שבנכסיו: ולא סימא. דהאי  
מיעב של נזק דלאמר ר' ישמעאל  
וקשיא לן בפ"ק אכלה כחושא משלם  
שמינה ותרצה רב אידי גבון שאכלה  
כו' דהמוציא מחבירו עליו הראיה  
וכחושא הוא דמשלם אלא מאי מיעב  
דינזק דקאמר ר' ישמעאל לאו  
בספיאק מיירי וה"ק אותה ערוגה  
שאכלה ישלם כפי מה שהיה ראיה  
להטביע והלשון קציה: כי היאך  
ידליק. בימות הקציר: סמדר. לאחר  
שפרחו העגנים מיד ולולבין קודם  
שפרחו: כרוב וסני. הוסיף סמדר  
עממם בתמשה: נחש גופנא. לנכות  
מן התשלומין מה שיכחישו העגנים  
בגפנים אם יעמדו הם עד הבזיר  
שתמדי ונקיים לחלות האופן: אפי  
אחמר מסיימי ומסיימי ומאן סנא  
דחייש לנחש גופנא ר"ש. דשמענא  
ליה בדוכתא אחריתי: שופה  
להטער. אלמא מנכין מן התשלומין  
כפי מה שחמירה להכחיש: נני חיה.  
בדמי ולדות קמיירי דמנכה לו מה  
שהעכל עמיד לזון בשכר המיילדת  
ונזק האשה היאך ונזק ומוטערת  
ועעבשו יותר משום לה חיה היא הוא  
משלם לאשה נזק וזער ונמאל הכל בכלל  
ומדמי ולדות שהוא נותן לבעל מנכין  
שכר חיה: נני מונוות. שהוא צריך  
להוסיף על מונוות אשמו בימי קישויה  
ויהשתא אין קישוי. אלמא מנכין מה  
שהוא עתיד להוציא: דקלא פרסא.  
תשוב הוא מאל ונישום כפי עמו:  
מסאני

וּמִסִּימֵי מֶאֶן תֵּנָה דְּחִיּוּשׁ  
בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רִי  
שֶׁסּוֹפָה לְהַצְטָעַר תַּחַת בֶּן  
בְּכָאוֹנָם אָמַר אָבִי הֵי תַמְנִי  
בֶּן יְהוּדָה הָא דְאִמְרֵן הֵינִי  
בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר נְכִי מוֹנֹתוֹת  
אֲבָל נְכִי חִיָּה לֹא דְאִמְרֵי  
פֶפֶא וְרַב הוֹנָא בְּרִיָּה דְּ  
לִישָׁנָא אַחְרִינָא רַב פֶּפֶא וּוְ  
דְּאִרְעָא וְהִלְכְתָּא כּוֹתִידִיה  
דְּאִרְמָאָה וְהִלְכְתָּא כּוֹתִידִיה

וְטַעַמֵּיהֶוּ מִשּׁוּם דְּלִינוּ דּוּמָה נִצְעֵלָתָא  
לְגַמ. (וַס) גְּבִי הָא דַּתְנָן הָאוֹנֶס נִוּחַ  
מִתְחִילָה כְּשֶׁמִּשִּׁיר בְּתוֹלִיָּה וְרוֹב קִטְנוּ  
מִחַת צֵעֵלָה דַּתְנָא דְּמִתְנִיתִין דַּהֲסָא  
לְכַח

# הכונם פרק ששי בבא קמא

שפרחו מיד: (א) וכמה היא  
הקל באו: בד"א. (ב) בנישומין  
א. האשכולות נראה בחניטת  
הענבים גמורים והוא לולב

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אכלה סמדר רבי יהושע אומר רואין אותן כאלו הן ענבים עומדות ליבצר וחכ"א רואין כמה היתה יפה וכמה היא יפה רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון בד"א בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים אבל אכלה פגים או בוסר רואין אותן כאלו ענבים עומדות ליבצר קתני מיתה וחכ"א רואין אותן כמה היתה יפה וכמה היא יפה ולא קתני בששים אלא מאי אית לך למימר בששים ה"נ בששים אמר אביי ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל אמרו דבר אחד ר' יוסי הגלילי הא דאמרן רבי ישמעאל דתניא<sup>6</sup> מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם מיטב שדהו של ניזק ומיטב כרמו של ניזק דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן העידית וק"ו להקדש ולא תימא כרב אידי בר אבין דאמר רב אידי בר אבין כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות ולא ידעינן אי כחושה הואי אי שמינה הואי דאמר קום שלים שמינה במיטב דאיכא השתא דהכי לא אמרינן מאי טעמא המוציא מחבירו עליו הראיה אלא במיטב דלקמיה ומאי ניהו כי היאך דסליק אמר מר ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש כמה דברים אמורים שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים הא סמדר רואין אותן כאלו ענבים עומדות ליבצר אימא סיפא אכלה פגים או בוסר הוא דרואין אותן כאלו ענבים עומדות ליבצר הא סמדר רואין אותן כמה היא יפה וכמה היתה יפה אמר רבינא כרוך ותני בד"א בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים אבל אכלה סמדר פגין או בוסר רואין אותן כאלו ענבים עומדות ליבצר אי הכי ר"ש בן יהודה היינו רבי יהושע איכא בניניהו כחש גופנא ולא מסיימי אביי אמר מסיימי

ש גופנא ר"ש בן יהודה היא דתניא<sup>א</sup> ר"ש  
מנסיא אונס אינו משלם את הצער מפני  
אמרו לו אינו דומה נבעלת ברצון לנבעלת  
ר"ש בן יהודה אמרו דבר אחר רבי שמעון  
מאי היא דתניא רבי יוסי אומר נבי חיה  
נבי חיה כ"ש נבי מזונות ומ"ד נבי מזונות  
תתא ידיד פקחא היא ולא מבעיא חיה רב  
חושע עובדא כוותיה דר"נ בששים  
פרא בריה דרב יהושע שמו דקלא אנב קמינא  
פפא ורב הונא בריה דרב יהושע בדקלא  
ישיש גלותא בדקלא פרסאה אליעזר ועזרא

ויום לנבעלת ברוון דקאמרי: **אונם** אינו משאם א  
אחת הער צעי בגמרא לער דמאי אע"פ דדבר פשוט  
חולות מזה היינו משום לער דהשרת בתולים פשיטא  
לכח גופא מדהני משהם נותן את הער והמפתח  
והפאסאם אספסוף להטעם שחזק בעלה הלכך צעי א

**נח.**

אברהם סמדר ר' יהושע אומר רואין אותן באי"ו הן ענבים  
עומדות ליבצר. ואפילו אם נתקלקל המשוירת משלם  
בענבים העומדות ליבצר ודוקא בסמדר לענבים פעמים שאלו  
מתקלקלים ואלו ניזולים לפיכך אין נידונין במשויר אצל תבואה  
רגילה להתקלקל כולה יחד ובחזון  
מודה ר' יהושע או כרבי יוסי הגלילי  
או כרבנן בתבואה גדולה כמו סמדר  
בענבים יסבור כמשויר כזו אי נמי  
בתבואה לא קנסו כל כך כמו בענבים  
ולא יהא נידון כמשויר שבו לרבי  
יהושע ונראה דלע"ג דלמר ר' יהושע  
רואין אותן כאלו עומדות ליבצר מ"מ  
שמן אותן אבז קרקע דהא ר"ש נמי  
קאמר הכי בפגים או בזסר וע"כ  
אבז קרקע שמין אותן כיון דלריכי  
לשדה א"ו ובפירות גמורים דוקא  
קאמר רבי שמעון דמשלם פירות  
גמורים במשנתנו:

**וּמֵאֵי** נִיחָו בִּי הַיָּאָד דְּסִלְקִין. הֵכָּה  
מִשְׁמַע דְּסִבְרָא אֲבִי דְּפִלְגִי  
דִּלְדִּידוֹן בְּתַשְׁוִיר שְׂבוּ וְהִקְשָׁה ר"ת  
דְּבִרְיָם הַנּוֹקֵזִין (גִּיטִין דף מ"ח: וסס)  
סָ"ל לֵאבִי דְּפִלְגִי אִי שִׁמְיִין דְּנִזְק  
וְאִי דְּמִזְק וְי"ל אֲשֶׁר דְּמִשְׁמַע דְּפִלְגִי  
אִי דְּמִזְק וְי"ל דְּנִזְק דִּלָּא תִּנְאִי  
פִּ"ק (דף י.) בְּהֵאֵל מִיטְבּ שְׂדֵהוּ שֶׁל  
נִזְק וּמִיטְבּ כְּרֵמּוֹ שֶׁל נִזְק דְּבִרֵּי ר' **ר'**  
יִשְׁמַעֲלֵא ר"ע אֹמֵר כו' מ"מ מִשְׁמַע  
לֵהּ לֵאבִי דְּבַתְשְׁוִיר נִמִּי פִלְגִי  
מִדְּקָאָמֵר ר"ע לֹא בָּא הַכְּתוּב לְמִשְׁמַע  
שְׂרָוָה לִמְרֵךְ לֹא בָּא הַכְּתוּב לְמִזְקָה  
עַל הַמּוֹזֵק כִּמוֹ שֶׁאֲמַרְתָּ אֲלֵךְ דּוֹקָא  
לְגַבִּיט לְנוֹקֵז מִן הָעֵדִית לְבָד וְאִי  
בְּעֵדִית לְחֹדֶה פִּלְגִי א"כ לֹא הִיא  
ר' יִשְׁמַעֲלֵא מַחֲמִיר עַל הַמּוֹזֵק טָפִי  
מִמֶּרְעֵא אֲלֵךְ אֲדִירָה הִיא ר"ע מַחֲמִיר  
טָפִי דִּלִּין חֵיב לְקוֹט מַעֲדִית נִזְק  
אֲשֶׁר אֵין לוֹ כְּדִפְרִישִׁתָּ פִּ"ק (דף י: וסס)  
שְׁמַעוֹן בֶּר הַיְּהוּדָה הִרְבֵּי ר' **רבי** יְהוֹשֻׁעַ. תִּימָה אֲמַאי לֹא קָאָמֵר  
בְּכִרְוֹךְ וְתִי דִּלָּא בִּזְמַן שֶׁאֲכָלָה לִזְבִּי  
סָפִיס וְסָמְדָר וְי"ל מִשּׁוֹם דִּלִּין שִׁיךְ  
לְכַלְכֵּל סָמְדָר בְּהֵי לִזְבִּיס דִּלָּא הוּא  
לֵהּ לְחִיבֵי לִזְבִּיס אֲלֵךְ הִיא ה"ל  
לְחִימִיר דִּלָּא בִּזְמַן שֶׁאֲכָלָה סָמְדָר אֲבָל  
בְּהֵי פָּסִיס וְבוֹסֵר שִׁיךְ לְכַלְכֵּל שְׁפִיר  
דְּטַמְחָא מִשּׁוֹם דְּחִשִּׁיב כְּפִגִּין:

**איכא** בנייהו כחש גופנא ופא  
מסיימי. וא"ת לימא תנא  
במתרא לטפוי ולהחמיר בשלומין  
קאמי כדאמר צריש המוכר פירות  
(ב"ב דף נא) וי"ל דשאמי הכא דלמא  
לא בא לטפוי כי אם על חכמים  
דאמליתייהו דרבינא הא:

**מאן** תנא דחייש לבחש גופנא ר"ש  
היא. אבוי צא לומר דמסיימי  
שפיר ולא לאפוקי רבנן דפליגי עליה  
דר"ש באונס קאתי דאיניהו נמי חיישי  
צעער. בפרק אלו נעורות (כמוצות דף

הוא שיש נער גדול נצחונה שנצטלה  
הוא דלל משלם לפי שקופה להנצטר  
טור ומדפטרין מפתה אלמא חייש  
:

עין משפט  
נר מצוה

זֶה אֵב מִי' פ"ד  
מֵהֶלְכוֹת מִזִּי מִמּוֹן  
הֵלְכָה יד סִמֵּג עֵשִׂין סו  
טוֹש"ע ח"מ סִימֵן שֶׁלֹד  
סֵעִיף ו:

תורה אור השלם

1. בִּי יִבְעֵר אִישׁ שָׂדֵה אוֹ  
כָּרֶם וְשָׁלַח אֶת בְּעִירוֹ  
וּבְעֵר בְּשָׂדֵה אֲחֵר מִיֵּטֵב  
שָׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב כָּרְמוֹ  
יִשְׁלָם: שְׁמוֹת כֹּהֵן ד'

## הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה כמה  
היתה יפה: (ז) ד"ה  
נד"א דנישומין אגב:  
(ג) תוס' ד"ה אכלה כו'  
לזריכי לשדה דבפירות:

## גליון הש"ס

גמ' בחש' גופנא. עיין  
צ"מ דף קד ע"ב  
וצתוספות שם ד"ה סדר:

מוסף רש"י

[illegible]